

PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY

Specjalnego Ośrodka Szkolno –Wychowawczego

pn. „Centrum Autyzmu i Całościowych Zaburzeń Rozwojowych”

opracowany w roku szkolnym 2017/2018

Program opracowany przez zespół ds. programu wychowawczo -profilaktycznego: I. Bozik, K. Kotula, E. Kucharzyk, M. Kwiatek, E. Nakonieczny, L. Polowiec, A. Słomian, T. Szumilas, U. Walkiewicz, G. Warywoda

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny

Podstawa prawna:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483)
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r., poz. 59)
3. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2017 r. poz. 882)
4. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. (Dz. U. z 2017 r. poz. 957)
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. (Dz. U. z 2016 r. poz. 487)
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. (Dz.U. 2005 nr 179 poz. 1485)
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r., poz. 356).
8. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 z późniejszymi zmianami).
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. 2015 poz. 1249)
10. Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. 1991 nr 120 poz. 526 r.)
11. Statut Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego pn. Centrum Autyzmu i Całościowych Zaburzeń Rozwojowych w Krakowie
12. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 12 lipca 2013 r. Karta Praw Osób z Autyzmem (M.P. 2013 poz. 682)
13. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 r. - Karta Praw Osób Niepełnosprawnych. (M.P. 1997 nr 50 poz. 475)

Wstęp

Reforma systemu oświaty w swoich założeniach zmierza do poprawy jakości oddziaływań dydaktycznych i wychowawczych. Zgodnie z obowiązującymi przepisami z dniem 1 września 2017 roku następuje połączenie programu wychowawczego i programu profilaktyki – dotychczas stanowiących odrębne dokumenty – w jeden dokument „Program wychowawczo - profilaktyczny ośrodka”, który ma wspierać ucznia we wszechstronnym rozwoju, ukierunkowanym na osiągnięcie pełni dojrzałości fizycznej, psychicznej (emocjonalnej i intelektualnej), społecznej i duchowej oraz wzmacniać i uzupełniać przez działania z zakresu profilaktyki.

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy pn. Centrum Autyzmu i Całościowych Zaburzeń Rozwojowych jest placówką obejmującą całościowym oddziaływaniem terapeutyczno – edukacyjnym uczniów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu (w normie intelektualnej, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim) oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami(Art. 26. 2. *Ustawy Prawo Oświatowe* - program wychowawczo-profilaktyczny nie obejmuje przedszkoli) programem wychowawczo-profilaktycznym objęci są uczniowie szkół wchodzących w skład Centrum Autyzmu:

- Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 9,
- XIX Liceum Ogólnokształcącego Specjalnego,
- Szkoły Branżowej Specjalna I stopnia nr 12,
- Szkoły Specjalnej Przysposabiającej do Pracy nr 4.

W roku szkolnym 2017/2018 w Centrum Autyzmu i Całościowych Zaburzeń Rozwojowych uczy się 169 uczniów w 49 klasach (25 wychowanków mieszka w internacie, w 8 grupach wychowawczych).

Podstawą do planowania działań wychowawczo - profilaktycznych jest diagnoza przeprowadzona w czerwcu 2017 r. wśród uczniów SOSW pn. „Centrum Autyzmu i całościowych Zaburzeń Rozwojowych”.

Zespół przeprowadzający diagnozę przyjął tezę wynikającą z codziennej obserwacji uczniów i przeprowadzonych rozmów, iż w naszym Ośrodku istnieje małe prawdopodobieństwo występowania zagrożeń społecznych, a konkretnie: narkomanii, alkoholizmu, nikotynizmu, cyberprzemocy i innych zagrożeń w sieci.

Opracowana lista czynników chroniących (**Ad.1.** w załączeniu poniżej) z uwzględnieniem specyfiki funkcjonowania naszych uczniów w środowisku rówieśniczym i rodzinnym posłużyła opracowaniu listy czynników ryzyka (**Ad.2.** w załączeniu poniżej), które mogą sprzyjać uzależnieniom i innym zagrożeniom społecznym.

Ad.1. Czynniki chroniące:

1. Stała opieka sprawowana przez: rodziców, nauczycieli, wychowawców internatu, przewoźników nad większością naszych uczniów.
2. Właściwy monitoring ze strony rodziców i nauczycieli w stosunku do uczniów samodzielnie poruszających się po mieście.
3. Znaczne ograniczenie lub brak kontaktów z pełnosprawnymi rówieśnikami.
4. Kilkuosobowe klasy gwarantujące indywidualną opiekę nad uczniem.

5. Ścisła współpraca nauczycieli z rodzicami.
6. Ścisła współpraca pomiędzy nauczycielami i specjalistami.
7. Stała opieka: pedagoga szkolnego, psychologa i psychiatry, którzy na bieżąco obserwują uczniów, badają i rozmawiają z nimi.
8. Silna więź emocjonalna z rodzicami.
9. Budowanie pozytywnych więzi ze szkołą i kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole poprzez realizację programu wychowawczego.
10. Promowanie zdrowego trybu życia poprzez realizację programu profilaktycznego.
11. Doskonalenie kompetencji wychowawczych nauczycieli i rodziców (szkolenia).
12. Przestrzeganie procedur bezpieczeństwa dotyczących m.in. reagowania w sytuacjach zagrożenia demoralizacją (w tym narkomanią) oraz innych sytuacjach trudnych.
13. Realizowanie profilaktyki uniwersalnej, tj. wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych.

Ad.2. Czynniki ryzyka:

1. Bardzo niski poziom kompetencji społecznych.
2. Nieumiejętność wykorzystywania w praktyce wiedzy zdobytej w szkole.
3. Podatność na wpływ innych ludzi.
4. Osamotnienie, brak kontaktów rówieśniczych.
5. Wpływ mediów i brak umiejętności obiektywnej oceny informacji.
6. Brak umiejętności radzenia sobie z problemami okresu dorastania oraz własną niepełnosprawnością.

W oparciu o wyżej wymienione listy czynników zespół badawczy opracował narzędzia diagnostyczne, w postaci ankiet dla uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych w normie intelektualnej, rodziców i nauczycieli. Z powyższych ankiet wynika, że zdecydowanie wśród większości uczniów naszego Ośrodka nie występują problemy związane z zagrożeniami w sieci, oraz uzależnieniami od alkoholu, nikotyny, narkotyków. Należy jednak zwrócić uwagę na czynniki ryzyka związane ze specyfiką funkcjonowania naszych uczniów takie jak: podatność na wpływ innych ludzi, łatwość ulegania manipulacjom, brak lub niski poziom kompetencji społecznych, a także brak umiejętności radzenia sobie z problemami okresu dorastania oraz własną niepełnosprawnością.

Po analizie wypowiedzi grupy badawczej można stwierdzić z całą pewnością, że nasi podopieczni posiadają wiedzę na temat niebezpieczeństw związanych z zagrożeniami w sieci i używkami oraz wiedzą do kogo mogą zwrócić się o pomoc. Rodzice oraz szkoła, odgrywają znaczącą rolę w kształtowaniu poczucia bezpieczeństwa i zaufania u naszych uczniów. Ścisła współpraca środowiska szkolnego z rodzicami, specjalistami, z MOPS-em, a także z policją stanowi istotny czynnik chroniący.

W opracowaniu programu wychowawczo-profilaktycznego uwzględniono również wnioski z ewaluacji programu profilaktyki z ubiegłego roku szkolnego oraz wnioski z ewaluacji programu wychowawczego.

Program profilaktyczno – wychowawczy Ośrodka zawiera treści i działania profilaktyczne dostosowane do potrzeb rozwojowych naszych uczniów. Angażuje wszystkich uczniów, ich rodziców oraz całe środowisko (nauczycieli, asystentów nauczycieli, pracowników administracji i obsługi).

Program wychowawczo – profilaktyczny uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.

W realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego ważna jest:

- ☐ powszechna znajomość założeń programu
- ☐ zaangażowanie i współpraca wszystkich podmiotów społeczności w celu realizacji zadań określonych w programie
- ☐ respektowanie praw wszystkich członków społeczności Ośrodka oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada rodziców, samorząd uczniowski)
- ☐ współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły
- ☐ współodpowiedzialność za efekty realizacji programu.

Ewaluacja programu.

Program wychowawczo-profilaktyczny będzie podlegał systematycznej ewaluacji.

Ewaluacja dokonywana będzie na podstawie:

- ☐ obserwacji zachowań uczniów i zachodzących w tym procesie zmian
- ☐ analizy dokumentacji
- ☐ wyników ankiety przeprowadzonej wśród nauczycieli, rodziców i uczniów
- ☐ rozmów z rodzicami
- ☐ wymianie spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli.

Wyniki ewaluacji będą podstawą dokonania modyfikacji programu. W zmodyfikowanej formie program będzie realizowany w kolejnym roku szkolnym.

Model absolwenta

Dążeniem naszego Ośrodka jest przygotowanie uczniów do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w życiu społecznym na miarę ich indywidualnych możliwości .

Uczeń kończący szkołę:

1. Osiągnął maksymalną samodzielność i zaradność w zakresie zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych.
2. Posiada efektywne narzędzia komunikacji, aby mógł porozumiewać się z otoczeniem w najpełniejszy dla siebie sposób.
3. Ma potrzebę uczestnictwa w życiu społecznym na równi z innymi członkami danej zbiorowości.
4. Poznał zasady etyki i moralności i rozumie konieczność stosowania się do nich w codziennym życiu.
5. Ma poczucie godności, adekwatną samoocenę i zachowuje prawo do swojej inności.
6. Nabył umiejętność wchodzenia w interakcje społeczne w wielu wymiarach- rodzinnym, koleżeńskim, kulturalnym, zgodnie ze swoimi możliwościami.
6. Dostrzega i unika czynników zagrażających zdrowiu i życiu.
7. Przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.
8. Jest otwarty na przyswajanie wiedzy. Korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie i mądrze wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne.
10. Potrafi w sposób właściwy i aktywny spędzać wolny czas, ma zainteresowania, korzysta z dóbr kultury.
11. Zna, szanuje historię i kulturę oraz środowisko przyrodnicze własnego narodu i regionu, a także tradycje swojej rodziny i szkoły.
12. Poznał różne formy aktywności zawodowej i zna wymagania związane z wykonywaniem pracy takie jak: uczciwość, punktualność, obowiązkowość.

Założenia programowe

Program wychowawczo-profilaktyczny jest dokumentem, który określa kierunki i sposoby oddziaływań służących wspomaganie ucznia i wychowanka w jego rozwoju i osiągnięciu przez niego pełnej dojrzałości w obszarach:

- fizycznym,
- psychicznym (w sferze emocjonalnej i intelektualnej),
- społecznym,
- duchowym.

Cele:

Obszar rozwoju fizycznego

Uczeń zdobywa wiedzę oraz praktyczne umiejętności służące prowadzeniu przez niego zdrowego stylu życia i podejmowaniu zachowań prozdrowotnych.

Obszar rozwoju psychicznego

- **w sferze emocjonalnej**

Uczeń nabywa umiejętności kontrolowania własnych zachowań, konstruktywnego wyrażania siebie i budowania równowagi psychicznej.

- **w sferze intelektualnej**

Uczeń zdobywa wiedzę służącą rozumieniu otaczającego świata i unikaniu zagrożeń oraz rozwija umiejętność podejmowania decyzji i wyciągania konstruktywnych wniosków w wyniku nabytych doświadczeń.

Obszar rozwoju społecznego

Uczeń prezentuje prawidłowe postawy społeczne oraz respektuje normy życia społecznego, doskonali umiejętności pełnienia ról społecznych i budowania relacji.

Obszar rozwoju duchowego Uczeń funkcjonuje przestrzegając systemu wartości etycznych i religijnych przyjętych w środowisku, w którym żyje.

CEL: Uczeń zdobywa wiedzę oraz praktyczne umiejętności służące prowadzeniu przez niego zdrowego stylu życia i podejmowaniu zachowań prozdrowotnych.

Obszar	Zadania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Rozwój fizyczny	1. Rozwijanie samodzielności w czynnościach samoobsługowych, wdrażanie do przestrzegania zasad higieny osobistej	- Nauka samodzielnego i estetycznego spożywania posiłków - Nauka samodzielnego załatwiania potrzeb fizjologicznych i przestrzegania zasad higieny podczas korzystania z urządzeń sanitarnych - Wyrabianie nawyków higienicznych w obrębie ciała (codzienne mycie, higiena jamy ustnej, pielęgnacja twarzy, utrzymanie estetyki wyglądu - ubiór, uczesanie itp.) - Kształtowanie potrzeby intymności podczas wykonywania czynności higienicznych - Dostosowanie czynności higienicznych do płci w okresie dojrzewania	Nauczyciele, asystenci	W całym roku szkolnym
	2. Nabywanie wiedzy i umiejętności dotyczących profilaktyki zdrowotnej	- Rozumienie pojęć dotyczących zdrowia, chorób, zagrożeń zdrowotnych - Podejmowanie działań na rzecz ochrony zdrowia - udział w badaniach profilaktycznych, okresowych, konsultacjach ze specjalistami, szczepieniach; - udział w proponowanych formach terapii (kinezyterapia, dogoterapia, hipoterapia) - Unikanie zagrożeń zdrowotnych poprzez ograniczanie bezpośrednich kontaktów z osobami chorymi, stosowanie nawyków higienicznych podtrzymujących zdrowie (stosowanie chusteczek, zasłanianie ust, wietrzenie pomieszczeń, spacer, unikanie ekspozycji na smog, dobieranie stroju adekwatnie do	pedagog szkolny, psycholog, wychowawcy pielęgniarka szkolna, lekarz i pielęgniarki z „Effatha” Nauczyciele, asystenci	W całym roku szkolnym

		pory roku) - Dbanie o higienę otoczenia - utrzymywanie porządku i czystości w miejscu zabawy, nauki, pracy - Dbanie o higienę snu i odpoczynku, stosowanie różnych technik relaksacyjnych - Promowanie zachowań proekologicznych - segregowanie surowców, oszczędzanie wody i energii, zbieranie makulatury itp. (realizacja programu „Recykling- terapia nie tylko dla środowiska”)	Nauczyciele, asystenci	W całym roku szkolnym
	3. Zdobywanie wiedzy i umiejętności na temat aktywności fizycznej i jej wpływu na zdrowie	- Promowanie aktywności ruchowej na wolnym powietrzu (spacery, wycieczki itp.) - Udział w zajęciach ruchowych w celu podnoszenia sprawności fizycznej oraz redukowania ograniczeń fizycznych uczniów (lekcje wychowania fizycznego, basen, ścianka wspinaczkowa, rehabilitacja, wycieczki, korzystanie z siłowni na wolnym powietrzu i innych przyrządów gimnastycznych znajdujących się w zasobach szkoły, gimnastyka śródlekcyjna) - Promowanie aktywnych form zagospodarowania czasu wolnego (koło rowerowe)	Nauczyciele wychowania fizycznego, rehabilitanci, wychowawcy, asystenci	W całym roku szkolnym
	4. Poznawanie zasad zdrowego odżywiania	- Poznanie i stosowanie zasad piramidy żywieniowej - Wdrażanie do racjonalnego odżywiania (regularność, różnorodność, duża ilość warzyw i owoców, nawadnianie organizmu, unikanie tzw. „pustych kalorii”) - Promowanie żywienia opartego na ekologicznych sposobach wytwarzania (uprawa warzyw i owoców w ogródku szkolnym) - Przestrzeganie zaleceń dietetycznych wprowadzonych przez specjalistów (diety lecznicze, diety eliminacyjne, diety redukcyjne) - Prowadzenie spójnych oddziaływań w zakresie odżywiania na	Intendentka, pracownicy kuchni, lekarz z „Effatha”, pielęgniarka szkolna, rodzice nauczyciele, asystenci	W całym roku szkolnym

	5. Przestrzeganie zasad i procedur bezpieczeństwa w codziennym funkcjonowaniu społeczności szkolnej	placach szkolnych- dom- internat/inne miejsca stałego pobytu uczniów - Poznanie i stosowanie zasad BHP, udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej (szkolenia) - Wdrażanie do bezpiecznego korzystania z narzędzi i urządzeń technicznych oraz do przestrzegania zasad ochrony mienia społecznego. - Rozwijanie umiejętności bezpiecznego poruszania się w terenie (poznawanie zasad ruchu drogowego, zachowania się w miejscach użyteczności publicznej i środkach komunikacji miejskiej) - Zdobywanie umiejętności bezpiecznego poruszania się w cyberprzestrzeni: - rozwijanie umiejętności korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych (obsługa urządzeń; wyszukiwanie, porządkowanie informacji z różnych źródeł); - przygotowanie do dokonywania świadomych i odpowiedzialnych wyborów w trakcie korzystania z zasobów dostępnych w internecie, krytycznej analizy informacji; - poznawanie zagrożeń ze strony mediów i skutków uzależnień od telewizji, internetu, gier komputerowych (szkolenia); - Przeciwdziałanie agresji i przemocy: - stwarzanie jasnych reguł życia społecznego; - nauka komunikowania potrzeb w sposób akceptowany społecznie; - stwarzanie warunków do bezpiecznego rozładowywania napięć emocjonalnych oraz niwelowanie zachowań niepożądanych; - postępowanie z zachowaniem ustalonych procedur w sytuacji wystąpienia zachowań trudnych (szkolenia);	Nauczyciele, asystenci, psycholog, pedagog, nauczyciel informatyki pedagog i psycholog, nauczyciele rodzice, asystenci	W całym roku szkolnym
--	--	--	--	------------------------------

		- spójne oddziaływanie środowisk wychowawczych (rodzina, dom); - ustalenie zasad reagowania na problemy wynikające z okresu dojrzewania (napięcie seksualne i sposoby radzenia sobie z nim) - podejmowanie działań zapobiegających przemocy seksualnej, wczesnej inicjacji seksualnej oraz chorobom przenoszonym drogą płciową - Przeciwdziałanie uzależnieniom - budowanie świadomości na temat niebezpieczeństw wynikających ze stosowania i nadużywania środków psychoaktywnych (alkohol, nikotyna, kofeina, leki, narkotyki, dopalacze, środki dopingujące); - poznawanie konsekwencji prawnych nielegalnego posiadania środków odurzających; - kształtowanie zachowań asertywnych w sytuacjach presji otoczenia		
--	--	--	--	--

CEL: Uczeń nabywa umiejętności kontrolowania własnych zachowań, konstruktywnego wyrażania siebie i budowania równowagi psychicznej.

Obszar	Zadania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Rozwój psychiczny	1. Kształtowanie pozytywnego obrazu własnej osoby	- Rozwijanie świadomości uczniów na temat swoich słabych i mocnych stron	Nauczyciele wychowawcy	W całym roku szkolnym

Sfera emocjonalna	2. Budowanie poczucia własnej wartości.	- Kształtowanie postawy pozytywnego postrzegania własnej niepełnosprawności -Uczenie dokonywania wyborów. - Zachęcanie uczniów do twórczego wyrażania siebie (ruch, taniec, formy teatralne, prace plastyczne, prace ceramiczne). - Stwarzanie warunków do udziału uczniów w zawodach sportowych, konkursach. - Budowanie atmosfery sprzyjającej wyzwaniu pozytywnych emocji. - Umożliwianie uczniom wyciszania negatywnych emocji (zajęcia relaksacyjne) - Kształtowanie umiejętności rozwiązywania sytuacji trudnych. - Wzmacnianie pozytywnych zachowań. - Nauka rozpoznawania stanów emocjonalnych. -Stwarzanie warunków do bezpiecznego rozładowywania napięć emocjonalnych (sport, praca fizyczna) - Organizowanie uporządkowanej przestrzeni sprzyjającej przewyciężaniu przez uczniów trudności w adoptowaniu się do nowych miejsc i sytuacji.	psycholog, pedagog Nauczyciele wychowawcy psycholog, pedagog	w całym roku szkolnym
-------------------	---	---	--	-----------------------

CEL: Uczeń zdobywa wiedzę służącą rozumieniu otaczającego świata i unikaniu zagrożeń oraz rozwija umiejętność podejmowania decyzji i wyciągania konstruktywnych wniosków w wyniku nabytych doświadczeń.

Obszar	Zadania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Rozwój psychiczny -Sfera intelektualna	1. Budowanie motywacji i kształtowanie umiejętności rozumienia i posługiwania się środkami komunikacji zgodnie z możliwościami ucznia	– Budowanie środowiska sprzyjającego komunikowaniu się (za pomocą środków komunikacji werbalnej i pozawerbalnej) na wszystkich typach zajęć zarówno w szkole jak i w grupach opiekuńczo-wychowawczych. -Współpraca z rodzicami w celu budowania spójnego systemu porozumiewania się z uczniem. - Rozwijanie kompetencji komunikacyjnych uczniów poprzez naukę różnych form komunikacji- werbalnych i niewerbalnych. - Wdrażanie do dbałości o czystość języka poprzez przykład własny, programy edukacji polonistycznej, bieżące korygowanie. -Realizacja innowacji „Rozwijanie kluczowych umiejętności komunikacyjnych u dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu”.	Nauczyciele, asystenci, rodzice,	W całym roku szkolnym
	2. Rozwijanie kompetencji czytelniczych oraz upowszechnianie czytelnictwa	-Wdrażanie do czytelnictwa poprzez prowadzenie zajęć bibliotecznych dostosowanych do potrzeb i możliwości		

	wśród dzieci i młodzieży 3. Rozwijanie zainteresowań poprzez wykorzystanie różnorodnych form zajęć indywidualnych i grupowych	uczniów, tworzenie książek obrazkowych, prowadzenie dzienników wydarzeń, zeszytów lektur, organizowanie przedstawień teatralnych inspirowanych literaturą dziecięcą i młodzieżową. ilustrowanie treści literackich poprzez prace plastyczne. - Kształtowanie umiejętności korzystania z różnych form czytelnictwa: książki, audiobooki, slajdy, historyjki, komiksy itp. - Wdrażanie do korzystania z różnych form zdobywania wiedzy: lektur, programów komputerowych, ekspozycji muzealnych, wystaw itp. - Rozwijanie kreatywności , ekspresji plastycznej i zainteresowań sztuką poprzez aktywny udział w zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych, uczestniczenie w konkursach plastycznych, zajęcia plastyczne z wykorzystaniem różnych technik, zajęcia ceramiczne, udział w wystawach szkolnych i zewnętrznych, kiermaszach wielkanocnych i bożonarodzeniowych, organizowanie wyjść do muzeów, galerii. - Rozwijanie zainteresowań czytelniczych poprzez organizowanie zajęć bibliotecznych, konkursów czytelniczych, konkursów dzienników szkolnych.	szkolna nauczyciele, wychowawcy, asystenci	W całym roku szkolnym
--	---	---	--	------------------------------

	4. Nabywanie kompetencji przygotowujących do wyboru i podjęcia pracy zawodowej.	- Wdrażanie do uczestnictwa w kulturze poprzez organizowanie wyjść do kina, teatru, filharmonii, do muzeów, galerii. - Rozwijanie umiejętności pracy zespołowej i współdziałania w grupie. - Realizacja programu: „Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego” – zajęcia indywidualne z pedagogiem, wyjścia do szkół. - Udział w projekcie „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce” (projekt realizowany przy współpracy Urzędu Marszałkowskiego i Urzędu Miasta Krakowa). - Stwarzanie uczniom możliwości samopoznania (mocnych i słabych stron) - Kształtowanie u uczniów cech potrzebnych do wykonywania pracy zawodowej, takich jak odpowiedzialność, uczciwość, solidność. - Zapoznavanie uczniów z cechami różnych zawodów, przybliżanie im różnych form zatrudnienia. - Kształtowanie umiejętności towarzyszących poszukiwaniu pracy (pisanie dokumentów, pozytywnej autoprezentacji, przeprowadzenia rozmowy	nauczyciele, pedagog, psycholog, rodzice	W całym roku szkolnym
--	--	--	---	------------------------------

		kwalifikacyjnej) - Wspieranie rodziców na etapie wyboru zawodu dla ich dzieci. - Wdrażanie do korzystania z portali internetowych adresowanych do osób z autyzmem (Kraina OZA, Cudowny ASPI –SamotnyRodzic.pl) - Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz osób z autyzmem (ŚDS przy KTA - „Świetlica”, „Farma życia”, Ośrodek dla Osób z Autyzmem „Effatha”). - Nawiązywanie współpracy z potencjalnymi pracodawcami w celu praktycznej nauki zawodu.		
--	--	--	--	--

CEL: Uczeń prezentuje prawidłowe postawy społeczne oraz respektuje normy życia społecznego, doskonali umiejętności pełnienia ról społecznych i budowania relacji.

Obszar	Zadania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Sfera rozwoju społecznego	1. Integracja zespołów klasowych i grup opiekuńczo-wychowawczych wewnątrzszkolna i z rodzicami.	- Rozwijanie umiejętności funkcjonowania w grupie rówieśniczej - Realizacja innowacji :”Zróbmy coś razem – dzieci i rodzice spędzają czas w szkole/przedszkolu”.	Nauczyciele, wychowawcy grup, asystenci	Zgodnie z konkretnymi terminami dla poszczególnych klas i grup w roku szkolnym
	2. Rozumienie i respektowanie	- Budowanie sytuacji motywujących do współpracy z rówieśnikami		

	obowiązujących norm społecznych 3. Kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych. 4. Kształtowanie umiejętności prawidłowego zachowania w miejscach publicznych 5. Integrowanie uczniów ze środowiskiem lokalnym 6. Kształtowanie postawy empatycznej	- Organizowanie imprez klasowych, grupowych(imieniny, spotkania świąteczne, wizyty w domach rodzinnych) - Częste wychodzenie w miejsca publiczne - Poruszanie się środkami komunikacji miejskiej - Nauka stosowania podstawowych norm zachowania w różnych sytuacjach społecznych Korzystanie z dostępnych innowacji, programów rozwijających kompetencje społeczne (np. "Trening komunikacji i zachowań społecznych") - Współpraca z okolicznymi placówkami oświatowymi(np. Centrum Kultury „Calasanz”) - Udział w uroczystościach szkolnych, imprezach okolicznościowych - Udział w akcjach społecznych - Nauka niesienia pomocy innym - Uwrażliwienie na potrzeby innych ludzi - Zwracanie uwagi na niewłaściwe zachowania i wzmacnianie właściwych w	Nauczyciele, wychowawcy grup, asystenci Nauczyciele, wychowawcy grup, asystenci Nauczyciele, wychowawcy grup, asystenci, wszyscy pracownicy Nauczyciele, wychowawcy grup, asystenci, opiekunowie samorządu szkolnego	Zgodnie z harmonogramem zajęć w roku szkolnym. Zgodnie z harmonogramem opracowanym na rok szkolny W ciągu roku szkolnego w ramach zajęć świetlicowych i szkolnych Zgodnie z harmonogramem imprez ustalonym na rok szkolny
--	--	--	--	---

		sytuacjach społecznych - Pogadanki		
	7. Nabywanie umiejętności uczestniczenia w uroczystościach szkolnych w sposób czynny i bierny	- Zachęcanie do czynnego udziału w czynnościach organizacyjno- porządkowych - Udział w przedstawieniach podczas uroczystości szkolnych - Nauka pełnienia roli widza - Współudział w przygotowywaniu uroczystości szkolnych, których treść i formy dostosowane są do możliwości uczniów	Nauczyciele, wychowawcy grup, asystenci Pedagog szkolny, wychowawcy klas	Zgodnie z harmonogramem na rok szkolny Drugie półrocze roku szkolnego zgodnie z harmonogramem opracowanym przez pedagoga
	8. Kształtowanie postawy szacunku wobec środowiska naturalnego	- Udział w akcji sprzątanie świata - Udział w akcjach charytatywnych na rzecz zwierząt - Wycieczki krajoznawcze		
	9. Kształtowanie pozytywnej postawy wobec przyszłej pracy zawodowej	- Rozpoznawanie predyspozycji i zdolności - Kształtowanie właściwej postawy wobec pracy(punktualność, odpowiedzialność, obowiązkowość) - Nauka poszukiwania pracy - Nauka wypełniania dokumentów związanych z podjęciem pracy - Przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej	Pedagog szkolny, opiekun samorządu Nauczyciele, wychowawcy grup	Zgodnie z harmonogramem zajęć w roku szkolnym. Zgodnie z harmonogramem zajęć w roku szkolnym.

	10. Uczucie zasad samorządności i demokracji	- Aktywny udział uczniów we współdecydowaniu o sprawach dotyczących funkcjonowania ośrodka - Przygotowanie dopełnienia ról obywatelskich		
	11. Tworzenie poczucia przynależności do grup społecznych, w których uczeń funkcjonuje	- Wzmacnianie związku z rodziną - Ukazywanie przykładów właściwych relacji rodzinnych - Uczucie o obowiązkach w rodzinie - Uwrażliwianie na możliwość zagrożeń ze strony innych ludzi		

CEL: Uczeń funkcjonuje przestrzegając systemu wartości etycznych i religijnych, przekazywanych mu w środowisku, w którym żyje.

Obszar	Zadania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Rozwój duchowy	1.Kształtowanie umiejętności rozróżniania dobra i zła	- Ukazywanie właściwych postaw i zachowań zapewniających uczniowi wzrost moralny - Wspieranie uczniów w dokonywaniu wyborów właściwych zachowań - Uwrażliwianie uczniów na zagrożenia duchowe - Własny przykład nauczyciela - Ukazywanie wzorów osobowych wielkich postaci (m. in. poprzez realizację innowacji pedagogicznej „Śladami krakowskich świętych”)	rodzice, opiekunowie prawni, nauczyciele, katecheci	W ciągu roku szkolnego.
	2.Kształtowanie postawy szacunku wobec			

	siebie i innych.	- Uczenie jak z szacunkiem odnosić się własnego ciała - Ukazywanie właściwych postaw i zachowań wobec rodziców, członków rodziny, rówieśników i innych osób - Budowanie postawy poszanowania dla innych kultur i tradycji - Przeciwdziałanie przejawom dyskryminacji - Uczenie jak budować relacje z innymi bez stosowania przemocy - Organizowanie apeli, uroczystości	rodzice, opiekunowie prawni nauczyciele katecheci psychologowie, pedagodzy szkolni	W ciągu roku szkolnego.
	3. Kształtowanie postawy szacunku wobec symboli religijnych, zasad wiary i tradycji przekazywanych przez rodziców i opiekunów prawnych.	- Ukazywanie właściwych zachowań wobec symboli religijnych i w miejscach kultu religijnego - Umożliwianie uczniom udziału w Mszach, nabożeństwach, rekolekcjach - Przygotowanie uczniów do przyjęcia sakramentów świętych - Kultywowanie tradycji religijnych (Świąt Bożego Narodzenia, Wielkanocy, Wszystkich Świętych ...)	rodzice, katecheci, nauczyciele	W ciągu roku szkolnego
	4. Kształtowanie postaw patriotycznych	- Ukazywanie tradycji szkoły, regionu - Poznawanie dziedzictwa kulturowego (muzea, zabytki, wystawy, koncerty, wycieczki) - Uczenie poszanowania symboli państwowych - Kultywowanie tradycji państwowych (święta państwowe: 11 listopada, 3 maja)	nauczyciele	W ciągu roku szkolnego

